

Ilustrirani Glasnik

Letno stane 8 K (ena številka 20 vin.), za Nemčijo 10 K, za druge države in Ameriko 13 K. — Slike in dopisi se pošiljajo uredništvu „Ilustr. Glasnika“ v Ljubljani (Katol. Tiskarna), naročnina, reklamacije in inserati na upravištvu.

Izhaja ob četrtnih

14. junija 1917

Slike: Bošnjaka ☉ Dobavljanje gradbenega lesa v vojaške svrhe ☉ Padli junaki
 Italijansko mesto Florencija ☉ Italijanski pastirji v planinah ☉ „Zadnji poziv“ ☉
 Bralni večer ravnatelja Hofbauerja v razvedrilo našim junaškim vojakom-ranjencem
 ☉ Ortopedična zdravljenja ranjenih in otrplih udov bojevnikov ☉

Ob vojski z Italijani.

Kolone za ojačenje naših čet potom avtomobilov na južnozpadni fronti pozimi.

Smrt.

Spisal A. Averčenko; preložil Al. B.

Zame je nekaj groznega, ako me ljudje motijo pri delu. Danes je zazvonil telefon.

»Haló! Kaj je?«

»Tukaj pisarna pogrebnega zavoda, Lepo in poceni.«

»Kaj bi radi?«

»Ravnokar smo zvedeli, da se vam je prigodila nesreča.«

»S kakšnega stališča,« sem vprašal rahlo, »z vašega ali z mojega?«

»Kaj, prosim? Ne slišim?«

»Pravim: kdo vam je to povedal?«

»Ne vem. Ravnokar smo dobili to poročilo; bržkone od vas. Potolažite se!«

»Zakaj?«

»Dovolite, taka izguba... Razumemo.«

»A kaj bi radi?«

»Ali dovolite, da k vam pošljemo našega agenta?«

»Prosim! Ako nima kakšnega važnega opravka in ima urico prostega časa...«

»Dovolite! naše geslo je: vse za klijente!«

»Krasno geslo.«

»Kdor je imel z nami enkrat opraviti, ostane vedno naš odjemnik.«

»Prav gotovo,« sem pritrdil; »lahko si mislim, da se tudi jaz ne izognem temu.«

»Kaj pravite?«

»Pravim: na svidenje!«

In je prišel...

Agenta pogrebnega zavoda je mogoče razločiti od navadnega človeka samo od zadaj; od spredaj je videti ravno tak, kakor vsak drugi.

Ako pa ga pogledate od zadaj, vas takoj zbode v oči posebna lastnost agentova: kovinasta zaponna črne zavrtnice uhaja izpod suknjinega ovratnika vedno za palec više, nego se spodobi.

Včasih agentova žena ali prijatelj to zapazi ter reče:

»Čakaj, popravim ti zaponno... Le poglej, kako ti je zlezla vun!«

A ves trud je zaman. Kakor Sisifovo delo, ki je skalo valil na goro; Sisifu se je skala vedno zopet zvalila nazaj, agentu pa čez eno minuto zaponna vedno znova zleze kvišku.

Karkoli je ustvarila narava, je obdarila s posebnimi, vsaki stvari lastnimi znaki, in norec je tisti, kdor bi hotel podirati ta znamenja.

Agent je stopil v mojo pisarno, se globoko priklonil, zabliskal s kovinasto zaponno in me vzpodbodel:

»Potolažite se!«

»Usedite se!« sem vzpodbodel jaz njega. »Jako rad bi vam s čim postregel.«

»Nas vseh to čaka!« je omenil neodločno.

»Enega prej, drugega pozneje,« sem dopolnil, kakor se spodobi.

»Tako je,« je pritrdil. »In povprašujemo se, čemu je človek živel.«

Jaz sem vzdihnil.

»Iz prsti si, kakor se pravi, in v prst se zopet povrneš.«

»Kaj hočemo? Potolažite se!«

Umolknil je in previdno vprašal, da bi poskusil neznani položaj:

»Ali je bil kdo vaših sorodnikov?«

»Seveda. Od svojega rojstnega dne.«

»Aj! Otok?«

»Gotovo otrok.«

»Fantek, deklica?«

»Ako že moramo izbirati med tema dvema oddelkoma, se je bolj bližal deklici.«

»Prijetno ji bo tam. Dete še ni moglo grešiti, zato ga čaka angelsko življenje.«

»O, ko bi mi kdo mogel biti porok za to,« sem vzdihnil. »Jaz imam namreč nekaj vzrokov misliti, da je dosti grešila v svojem življenju.«

»Prosim vas! Kakšne grehe pa je mogla imeti? Ali vas je včasih žalostila s svojo porednostjo, da ste morali taminiti biti hudi na otroka?«

»Preveč se ji sladkate, ako jo imenujete otroka,« sem rekel. »Res je, da se je delala mlajšo, a njenih šestintrideset let je vendarle večkrat hodilo na dan.«

Vojaka-Bošnjaka.

»Šestintrideset let!« se je začudil agent; »saj ste vendar rekli, da je otrok.«

»To ponavljam tudi sedaj. Ženske, dragi moj, imajo na sebi dosti otroškega.«

»Potolažite se!« je rekel agent. »Ljubljeno ženo izgubiti, to je velika žalost, a ni treba obupati. Obup je velik greh.«

»Mislim, da nisem deležen tega greha.«

»Kadar vam bo le preveč težko, zatecite se k molitvi. Molitev olajša dušo in tudi njej bo laže tamkaj.«

»Hvala vam. Vaši sveti so zame zdravilni balzam.«

»Vsak ima svojo dolžnost,« je rekel skromno. »A še nekaj vam pravim: živite v upanju, da se bosta še videla nekoč. Prej ali slej, vsak človek mora umreti. Ako hitro umre, manj greši, ako umre pozneje, ima več grehov...«

»Sorazmerno z leti,« sem vzdihnil.

»Sorazmerno! Potolažite se! Prve minute po izgubi so hude, pozneje pa človek vse počasi pozabi... Utegnete nale-

teti na drugo, se zaljubiti -- in še srečni boste. In tudi to upam, da vam vaša draga pokojnica ne odreče svojega posmrtnega soglašanja k vaši novi sreči -- -- --«

»No, mislim, da se ne bo zmenila za take stvari. Ravno narobe, ves čas svojega življenja me je hotela oženiti.«

»No, vidite, končno to ni nič takega. Sedaj ima to drugačno podobo, nego prej. Čeprav ste jo ljubili kot ženo, ji bo vendarle odpuščeno brez poroke.«

»Zmotili ste se nekoliko,« sem se nasmejati žalostno. »Nikdar je nisem ljubil kot ženo. A bila mi je dobra teta.«

»Oprostite, nisem vas razumel. Izgubili ste torej svojo drago tetko?«

»Žalibog!«

»Je že tako! Vsi moramo tja, noben človek ne uide svoji usodi. Res da je žalostno izgubiti teto, a še hujše je, izgubiti ljubljeno ženo, otroka.«

»Res je,« sem se nasmejal s tiho žalostjo. »Tet je dosti, žena pa samo ena.«

»Kaj neda?« je oživel agent. A razloček je tudi med teto in teto. Človek naleti včasih na teto, da je groza!«

»Imate prav, — na pravo coprnico,« sem mu pritrdil.

»Ha, ha! Res je. A prav resnično vam povem: včasih se dogodi, da je marsikateri naših odjemnikov vesel, pa še kako vesel, ako je šla njegova teta v krtovo deželo.«

»Kaj ste rekli? To je zanimivo.«

»Pa še kako zanimivo! Prideš k njemu po naročilo, no, in mu seveda rečeš: 'Potolažite se!' ali kaj podobnega, on pa vas nahruli: 'Sami se potolažite!'«

»Ha — ha — ha!«

»He — he — he!«

Pri nekaterih pogrebih se vse smeje. Posebno, ako je bila teta bogata in je zapustila dobršen kupček denarja.«

»Pomislite, moja rajnka teta je imela isto načelo: zapustila mi je štirideset tisoč.«

»Oj, vi navihaneč!« se je zasmejal agent ter me potrkal po rami. »Jaz pa si tu prizadevam, da bi ga potolažil. No, čestitam, čestitam! S takim kapitalom se lahko vse pripravi, kakor se spodobi.«

»Saj tudi je vse, kakor se spodobi!« sem pomiril agenta. »Vse je v redu, in jaz, kakor vidite, s svojim zgledom ne delam vtisa neutolažljivega sorodnika.«

»He — he — he! Prijetno je delati kupčije s takimi odjemniki! Veste, saj tudi mi nismo brez srca, smo tudi ljudje... In kadar človek sili k odprtemu grobu, ali kadar si hoče glavo razbiti ob bližnjem spomeniku, je tudi nam nezno težko, ko moramo to gledati.«

»Svojo glavo zastavim,« sem opomnil, »da tisti spomenik še ni iztesan, ki bi meni grozil s smrtjo.«

»He — he!... Dovolite, da vzamem mero?«

»Kakšno mero?«

»Za rakev, prosim.«

»Zakaj pa? Zame mero jemati; je še prekmalu, za teto pa že pozno.«

»Zakaj pozno? Malenkost. Rajnica gotovo leži v sosednji sobi?«

Ne, kaj pa mislite? Bog ne daj! Nje ni tu.«

»Torej čaka v drugem stanovanju?«

»Mislim, da ni njena lastnost na kaj čakati — na karkoli.«

Agent je vstal, me nemirno pogledal in vprašal:

»Dovolite vendar... Vaša teta... je vendar umrla?«

»O, prisežem vam na to.«

»Treba ji bo vendar pogreba in rakev?«

»Kako bi vam to povedal... Mislim, da se za pogreb ne zmeni dosti, a rakev? — Nove, lepe rakev bi potrebovala! Sicer pa ne vem, kako je?«

»O, prosim! Mi imamo same nove rakev.«

»Vi — sem pomežikal. »Pri njej pa je to nekaj drugega. Mislim, da bi ne ugovarjala, ako bi tisto svojo staro razvalino zamenjala za novo rakev.«

»Dovolite, dovolite,« je ves zmešan rekel agent ter si drgnil glavo. »Pravite, da je vaša teta umrla... Kdaj je umrla?«

»Pred tremi leti. Potolažite se!«

»Zakaj pa ste me poklicali semkaj?«

»Kdo vas je klical? Vaša pisarna je sama meni pozvonila in mi ponudila, da vas pošlje sem.«

»A vi me zadržujete pri delu...«

»Tudi vaša pisarna je mene motila pri delu. Sicer pa vas ne razumem: namesto, da bi se veselili, da je pri meni vse v redu, kričite name, da tu ni mrliča... Potolažite se!«

»Nikoli več me ne bo k vam!« je zagodrnjal moško in iskal klobuk.

»O, kako si želim tega! Veste, naše koristi si preveč nasprotujejo: kar je za nas slabo, je za vas dobro!«

»Pasje življenje! je zarentačil agent, mi obrnil hrbet ter po nepotrebnem še enkrat, kažoč mi kovinasto zapono, ponovil: »Pasje življenje!«

»Pa vendar lepše nego smrt!« sem se izrazil modrijanski ter ga spremil do vrat.

Sisto e Sesto.

Povest iz Abrucev.

Spisal Henrik Federer. — Poslov. Franc Poljanec.

(Dalje.)

Papež si je ogledal ugovor z nagubanim čelom.

»Res je, concedo,¹ doslej nisem do teh dveh sorodnikov ničesar občutil. Ne poznam ju, niti ne vem, kakšna sta. Njiju smrt me ne stane nobene solze. Brutus sem rekel, krščanski Brutus? To je bilo napačno. Brutus je skoro dušo izdihnil, ko je nad svojim sinom sodbo izrekel. Jaz to lahko čisto hladno storim. Ta pravičnost ni nikako junaštvo. V toliko, pobožni brat, imaš prav.«

Topot je šel mimo Helijevih sinov. Sam ni vedel kako. Božjega opominjalca Samuela se je pa v spoštljivem ovinku že izdaleka ognil.

»Toda pogrej te, ne pogrej, to tu nič ne odvaža. Tu velja le stvar sama brez ljubezni, brez bolesti,« se je papež pomirjal. »Samo sveta stvar!«

»Pa vendar tudi, Svetost, tvoja manj sveta oseba!« je odmevalo.

¹ Priznavam.

Težave s preskrbovanjem kuriva na fronti.

Donašanje stavbnega lesa za kritja na južozapadni fronti.

»Čakaj, čakaj, ti si pretrd; celo pristranski si zoper mene. Tega res ne tajim, če pride moja sodba pred prestole in stolice,² me bo naredila bolj slavnega, kakor če bi staro Elizabeto izpreobrnil ali sultana ob Zlatem Rogu krstil.«³

² Pred učenjake, profesorje prava na visokih šolah.

³ Elizabeta, angleška kraljica (1558—1603), je kljub slovesni prisegi pri kronanju strastno preganjala katoličane. Ob njenem nastopu je bilo na Angleškem še dve tretjini prebivalcev katoliških, leta 1630, pa samo še 150.000. Vsi škofje so bili

»Svetost, čemu ta slava?«

»Je že dobra, je že dobra. Ti tega ne moreš umeti, ti si od sveta v celico zabuban človek. Če bi pa ti z menoj stal vi-

potaknjeni v dosmrtno ječo, duhovniki in redovniki razgnani, kesneje silno veliko pomorjenih; duhovnika, ki je dal odvezo, in vernik, ki jo je dobil, so kot veleizdajalca obesili in razčetrili; kdor je duhovnika prenočil, je bil obglavljen; 500 K mesečno je moral plačevati kazni, kdor se ni udeleževal krivoverske službe božje itd. itd. — Zlati Rog je krasen zaliv v Carigradu, prestolnici turškega sultana.

soko gori na vetrovitem vrhu Petrovem, v eni roki cerkev, v drugi mojo državo, bi drugače govoril. Ta obsodba bo deželo daleč na okoli s strahom pred menoj napolnila. In strašen človek mora danes biti, če hoče svetu dobrote izkazovati. Noben kralj ne bo nobenega privilega več terjati, če ga lastni krvi ne dam. Ljudstvo bo pa reklo: To smo pričakovali. Pravičen je. Lastno roko odseka, če ga pohujšuje... Jaz pa pristavljam: Dobro torej, očistite se tudi vi milijoni rok, ki toliko pohujšanje na svet pripravljate; vi klateži po hribih, vi počestni roparji, vi zaničevalci in zasmehovalci oblastev! Pa tudi vi, ki stiskate ljudstvo in ga izzemate, očistite svoje roke! vi obrezani in neobrezani godrnjači nad vero, ti Elizabeta na Angleškem, in vi hrapavi Vazovci na Švedskem, ti barbar Ivan v Moskvi, ti Turek ob Donavi, pa tudi ti, pretkani sivec v Parizu! Očistite svoje

Hofbauer čita ranjencem.

roke, vsi vi grešniki, sodnik prihaja, da jih poseka in kot preperel les v ogenj pomete, kakor resnično lastnemu udu ni prizanašal — — — obmolkni, ne govori več, ti menih Sikst! Ti svetnik, politik pa ne. Jaz moram biti oboje.«

Povodom slavnostnega imendana Nj. Veličanstva cesarice Zite je priredil ljudski pisatelj, ravnatelj Oton Hofbauer, od začetka vojne kot prostovoljni sotrudnik družbe Rdečega križa, v ljubljanskih vojaških bolnišnicah v razvedrilo našim ranjenim vojakom humoristična čitanja, čemur so se vojaki z veseljem odzvali; na obrazih se vidi, kako razvedrilno vpliva taka prireditev na duševno razpoloženje bolnikov.

In ko je to v svojo dolgo brado stresal, se je njegov duh zopet ojunčil. Kot kralj je stopal preko obeh svetopisemskih pote-puhov in je stopil z zadnjim, mogočnim korakom Heliju na že itak zlomljeni tilnik. Nato je glasno pozvonil.

»Zucco, nesi pismo takoj poveljniku v angelski grad!«

»Torej vendar stari veliki duhoven,« je mrmral komornik skozi izhod.

Sikst pa je doživel danes dober, resnično knežji dan. Iz Avstrije so prišla ugod-

Homar Matija,

rojen v Špitaliču (Motnik) l. 1890, štabni narednik v cesarjevičevem pešpolku, padel na laški fronti dne 2. julija 1916 na Monte Chiesa. — Veseli se pri Bogu, blagi mladenič, ki tudi pri vojakihi nisi pozabil svoje revne materevdove.

na poročila o napredovanju proti Turčinu. Tudi je pridigal Kanizij v sv. Štefana cerkvi na Dunaju ogromnim množicam na veliko duhovno korist. Kadar konča s klicem Jezus, se zdi, kakor da nadzemski ogenj iz njega šviga. Iz Indije in Kine so došla pisma od patrov Riccija in Nobilija, v katerih se poroča celo o krstu več princev. In v hugenotskem mestu La Rochelle je bil neki drugi Lojolv učenec mučen do smrti, ne da bi bil nehal še iz ognja in nožev prepavati ime Jezusovo.

»Vedno Ignacijevi, vedno isti,« je vzkliknil Sikst v skoro nevoljnem občudovanju. »Kakšna junaška vojska Kristusova je le to! Nič ne dela brez Jezusa, vse za Jezusa! Pa naj se torej v božjem imenu imenujejo jezuiti!«

Po tej odločitvi, zoper katero se je boril mesece, je dospelo pod večer še tristo novokovanih zlatov od beneške signorije za zaklad sv. Petra.

Ko sta paža kakor vedno po Zdravi Mariji prinesla pod vodstvom Zuccovim malo samotarsko večerjo na srebrnem ploščniku, je tisto večerjo odklonil in čudno mehko dejal: »Zucco, jaz bi imel rad

ministrone rustico, takole vinogradniško juho, kakor jo uživajo kmetje okoli Jakina. Kot deček sem jo trikrat na dan dobival. Bila je pač iz moke, rozin in janeža in pa veliko rajskih jabolč¹ je bilo zraven in kot lep gosto skuhamo, da žlica pokoncu lahko v njem stoji. Pripravi mi to, pa v leseni skodelici, da se bo vse zlagalo!«

Plemenita dečka Orsinija in Colonna, katerih fini kljunčki so kavsljali le pečene golobčke in breskove kolačke s srebrnih krožnikov, sta skremžila svoje nežne, porredne obraze nad tem barbarskim jedilnikom. Di Zucco pa se je dostojanstveno priklonil in slovesno odvrnil: »Kakor Vaša Svetost zapovedujete! Toda lesene skodelice bo v vsem Vatikanu težko iztakniti.«

»Kaj smo taki siromaki!« se je s finim smehljajem Sikst ponorčeval. Potem v franciskanski samostan po enega pojdite.«

Ko je torej papež ves blažen zajemal svoj ministrone iz lesene skodelice, je padel zadnji poševni žarek na obelisk sredi šempetrskega trga. Še nikoli se ni zdel sv. Očetu tako lep ta egiptovski kamen. Ali ni bil čisto podoben pravici, tako strm, tako raven in s tako zlato ostjo v nebo kipeč?

Seveda, v ozadju je štrlela težka, okrogla masa Angelskega gradu proti temnemu nebu. Že tedne se ni mogel Sikst brez bridkosti tja ozreti. Toda sedaj je tudi tega konec. Mirno gleda proti trdnjavi. Sedaj se bo vse poravnalo. Poslal je svojega čudno modrega izpovednika Zaharija Menseja, da ju dobro na smrt pripravi in jima nato papežev blagoslov podeli. Tudi jima mora zagotoviti, da bo Njega Svetost kot oče skrbel za vdovo doma in za celo ubogo sosesko.

Medtem pa pribijejo kancelisti ponoči na Lateranu, na Kvirinalu in na Angelskem mostu na poseben papežev ukaz na zid sledeči oglas:

»Zaradi ropa in uboja sta bila po najvišjem odloku na smrt obsojena in zgodaj v jutro, 20. septembra, obglavljena: Sesto in Poz'do Peretti, brat in nečak Njega Svetosti Siksta V.«

Pr eden bodo Rimljani jutri to brali, bo sekira že dvakrat zamahnila. Nekaj malo morebiti, ki so iz radovednosti šli za kancelisti, jih bo razsodbo ob baklji še danes bralo, pa jo bodo doma pripovedovali in bodo imeli slabo noč, polno strahov, in bodo ob svitu, ko bo železo glave kosilo, v grozi in mrzlici vtikali vratove v gorko posteljo in jecljali: Gospod, bodi milostljiv ubogima grešnikoma!

Sisto, papež, pa medtem počasi pospravlja in dreza po skodeli in od časa do časa pozoblje iz druge lesene posode peresce solate. Spada zraven. Dišalo je, kot v otroških dneh, in vsaka žlica je vzbudila kopo spominov. Toda z ministronom vred je hitro požrl njih mehko in s solato vred njih grenkobo in le njih prijazno smešnost in ljubkost je za hipec takorekoč na jeziku pridržal.

Ko je Zucco pospravljal, je papež dejal: »To reč hočem zvečer vedno tako imeti, v tej-le posodi. Pa odkod si vendar kar dve tako prijazni skodelici dobil? V tem času nisi prišel do San Francesca!«

Di Zucco je lahko pobledel in v strahu se mu je zvrtilo in mu pognalo kri prav v lase. Toda njegova etiketa² je bila hujša nego omedlevica in smrt. V natančno umerjenem poklonu je stopil korak nazaj, se v šumečem svilenem zavratniku zopet vzrav-

¹ Paradižnica = paradajzar.

² Natančni predpisi za lepo vedenje in vednje po teh predpisih samo.

nal in je odvrnil v najčistejšem jeziku rimskih komornikov:

»Vaša Svetost je izvolila jesti zahtevani minestrone rustico in solato zraven iz skodelic, kakor jih rabijo ujetniki na Angelskem gradu. Minoriti jedo sedaj, ko je les tako redek in drag, iz lončenih posod.«

»Iz Angelskega gradu?« je pretreslo Siksta. »Vse povej!«

»Samo ti dve skodelici sta bili še prosti, od neke obsojene dvojice sta, očeta in sina — — ki — — ki — — — nobene posode več ne potrebujeta.«

Di Zucco dobro ve, kdo da sta. Tudi papež ve. Iz bratove skodelice je jedel minestrone, iz Poz'dove skodelice pa solato. Se ne da kar nič pripomniti.

Sikst je zato tudi namignil svojemu Zuccu, naj ga samega pusti. Ni strpel, da bi imel pričo svoje neobvladane duše. Segel je po brevirju in molil najtršega izmed psalmov, svojega ljubljence, dvainosemdesetega, ki kakor razjarjen vihar vrši iz sv. pisma in je papeža že pogosto ojunačil. Tudi sedaj se je pokrepčanega čutil in si je beroč upal do sledečega psalma. Ta pa steza svoje bele roke le za blagoslavljanje in poje: Blagor možu, ki pri tebi pomoči išče! — — — Kakšna beseda to! ... Sikst je pri tem verzu ves osupel in obstal.

5.

Brez ugovora sta Sesto in Poz'do sodbo poslušala. Jutri zjutraj ob petih torej! Osem je že odbilo v zvoniku. Še par ur velja njiju življenje.

Nato sta sprejela duhovna Zaharija Mensa in se glasno in brez strahu eden pred drugim in eden z drugim vred izpovedovala, oče in sin. Duhovnik takega izpovedovanja še ni doživel, toliko sirovosti v dejanju, pa toliko preprostosti v misljenju, to divje roparstvo, pa ta rahločutnost, da sta mu svojo blazinico pod nože potisnila, sama pa z golimi koleno legla na goli kameniti tlak, dokler ju ni odvezal. Jutri zjutraj, je dejal Zaharija med vrati, da bo še enkrat prišel. Eno uro pred ... požrl je divjo besedo, okoli četrte ure nekako. Če jima je tako všeč? Dobro. Da ju bo spremljal s svojo roko čvrsto do lestvice, s svojo molitvijo pa pred nebeška vrata. Tako mu je papež na dušo naložil. Sedaj naj pa nikar več ne tuhtata, ampak krepko pošteno spita. Sedaj je vse poravnano.

Toda na spanje sedaj nista hotela misliti. Samo sedem ur smeta še živeti. Bog! In še te naj bi prespala! Ne, če sta kdaj v življenju čula, morata sedaj čuti kot nikoli, čuti ne kot dva, ampak kot deset tisoč varihov življenja. Niti minuta jima ne sme uiti.

Sesto se čudi papežu. Vdovi v Paritondu je obljubil denarja za hišo in njivo in dve kravi in deklo. Sisto je vendarle dober.

»Pa bi naju bil moral pozdraviti priti.« poudarja Poz'do trmasto. »Ponosen je. Ne ravna kakor Kristus. Kristus ni pošiljal apostolov h grešnikom. Sam je šel k njim.«

»Molči, dečko!« je zahteval Sesto. »Nočeva več na to, ampak na smrt morava misliti, da se jutri ne bova bala, ko zagledava sekuro in škrlatatega.«

»Saj se vendar nič ne bojim!« je odvrnil Poz'do in stegnil svoje shušano telo in je nesramno napihnil blede potepeški nos. »Tako hitro bo minilo kakor požirek vode. Z Bogom, rečeva eden drugemu ... ena ... dve ... tri ... in se bova že v raju poljubila. Kajne, oče, tako je? ... Toda kdo bo šel prvi? Ali hočeš ti, oče?«

Sesto se je stresel pri tem vprašanju.

V teh zamreženih in zaprtih tednih je na stečaj odprl vrata svojemu očetovskemu srcu, celo življenje prej zaprto, in svojega Poz'da kot negodnega mladička vase sprejel in mu mehko postlal. Šele sedaj je po-

Ko je to rekel, se je tudi že smejal s trdimi, kremenastimi očmi. Laskajoč se je pokleknil k očetu na blazino in mu je z vsemi desetimi prsti česal močno, zamerjeno jetniško brado.

Italijanski pastirji na planinskih pašnikih.

stal oče in je ljubil kot oče. Sedaj bi svojega sina nikakor ne mogel gledati, kako poklekne pred klado, vrat razgalja in si da odsekati rdeče zmršeno pogumno deško glavo. Prej bi si bil v čast štel, da bi videl najprej sina, kako kot junak umira, pa bi dejal rabeljnu: »Glej, tako umirajo Peretiji. Lepo ti je moj sin pokazal. Pazi sedaj, kaj zna oče!« ... Toda ta ponos je zginit.

»Gotovo, pri tem ostane, jaz bom prvi umrl. Potem ti bo lažje, če se ti ne bo treba ozirati: ali prihaja moj dečko tudi junško za mano? ali me bo pustil tamkaj predolgo samega? Na onem svetu je izpočetka zelo tema in resnobno. Morava prav trdo drug poleg drugega hoditi. Zato me naprej pusti in jaz ti bom takoj sledil! Kajne, oče?«

Italijansko mesto Florencia.

Sesto je drugačen postal.

»Oče,« je ponavljal mladenič, »ali hočeš ti prvi na vrsto? Jaz bi šel rajši. Jaz ti bom naprej pokazal, da boš vedel, kako se kar nič ne bom tresel, kako se bom smrti še smejal.«

»Zaklad mojega življenja, nikoli, nikoli! Mene naprej pusti! Šel sem v slabih rečeh pred teboj, sedaj moram tudi v dobri pred teboj biti.«

»Oče, ko bi le mogel gledati! Pa si bom moral obraz zakrivati. In vendar bi

te rad čisto do zadnjega gledal, pa nič drugega, o dilettissimo padre!»¹

»Boš že prenesel, figliuolo mio! Ti si in ostaneš vendarle moj čvrsti, živahni Poz'do. Ne, niti z očmi ne boš trenil. Samo smejeti se nočeva. Jokala bova, če bova mogla. Ni, da bi bil vesel, če je umreti treba... sedaj že umreti, preden se je ena kost zmeščala, in človeku kri še tako neznansko... oh, mene bedaka, kaj naj o sebi govorim! Ne, ampak ti, ti mladi, samorasli, polnokrven, ti... ki bi še tako lepe in velike reči doživel... Oh, Poz'do!»

Orjaka so prevzele vse skale, ki bi jih mogel Poz'do še preplezati, vse nedelje, ko bi k maši zvonil, vse fletne hribovske hčere, ki bi si mogel izmed njih svojo nevesto izbrati.

»Oče, dobro, preljubi, ne jokaj! Meni na ljubo, nikar vendar ne jokaj!« je prosil Poz'do. On ni kar nič več mislil preko omrežja vun, kakor oče. Tako je pač bilo, torej!

Malo časa — med tem si lahko miške drobiti slišal — sta Peretija molčala. Toda hitro se je oče zopet zbral in je dejal resneje kot kdaj prej: »Ti si sedaj sodniku vnaprej odpustil in krvniku in vsem rabljem, kakor naj tebi Bog ob zadnji uri odpusti. Toda, fant, fant, niso te musketirji privlekli iz naše ljube vasi in ne bo te jutri obglavil rabelj v tej luknji... ah, jaz

v travi na Saški planini, kjer je slavni Barbone volka za hudiča orožil, in bi si ogledovala prijazno dolino pod nogami, ali bi sedaj zobala jagode v hrastovem gozdu ali bi plezala po sibilskih vrhovih, lovila in orle streljala...«

»In ljudi, oče, to tudi!« (Dalje.)

Po svetu.

Cesar in cesarica v Ljubljani.

Ko so naši junaki na bojišču ob Soči odbili tudi deseti najstrašnejši napad sovražnikov, ki je pognal polovico vse svoje vojne armade proti našim, tedaj je cesar zaželel osebno sporočiti junakom cesarsko zahvalo, hotel je obiskati ranjence po raznih bolnicah in jih tolažiti, zato je prihitel 2. junija na laško bojišče. Na tem potu ga je spremljala tudi cesarica, ki ves svoj prosti čas porabi za to, da vnema s svojim zgledom ljudi za pomoč ranjencem, invalidom, vdovam in sirotam, sploh vsem žrtvam strašne vojske. Dne 2. junija sta se zjutraj pripeljala v Ljubljano. Cesar je odšel takoj z avtomobilom na Kras k svoji junaški armadi in njenemu nepremagljivemu poveljniku generalu Borojeviću. Temu je cesar izročil križ Marije Terezije, najvišje vojaško odlikovanje, in sicer, kakor

škoda, da ni bilo slikarja, ki bi nam bil ovekovečil našo cesarico v molitvi vtopljeno in z Jezusom združeno v cerkvi. Seveda zanjo ni nič nenavadnega, ker vsak dan, kadar ni na potu, prejema sveto obhajilo. — V teh časih, ko je marsikdo opešal v molitvi, naša vladarica vedno moli, dobro vedoč, da je Bog gospodar držav, narodov in posameznih ljudi, da je naša dolžnost prenašati poskušnje, ki smo jih ljudje zakrivili s svojo nepokorščino do Boga. Zgled cesarice naj vzdrami vsakogar, da vkljub strašnim časom ne izgubi vere in zaupanja v Boga. Čez dan je cesarica obiskala več vojaških bolnišnic, povsod na cestah, kjer se je vozila, so se zbirali ljudje in jo spoštljivo in navdušeno pozdravljali. Posebno živo je bilo popolodne v »Zvezdi«, kjer se je zbrala vsa mladina ljubljanskih šol v pozdrav cesarice. Nikdo, ki je bil priča tega veselja, te sreče, ki so jo uživala mlada srca in ki jo je kazala tudi cesarica, ne bo pozabil teh krasnih trenutkov, ko je gledal cesarico sredi svoje zvesto ji vdane in navdušeno jo pozdravljajoče naše mladine.

Brez vsakega varstva bivala je kakor mati sredi svojih otrok, vedela je, da jo vsi spoštujejo in ljubijo.

Polna ljubezni in tihega sočutja je bila pri ranjencih, katerim je poleg tolažilnih besed delila raznih daril s polnimi rokami. Poseben voz je vozil zanjo razna darila. S cesarjem sta zvečer tudi obiskala Ljubljanski grad, ki je bil njima v čast čarobno razsvetljen. — Stanovala je cesarica v vozovih dvornega vlaka na kolodvoru. Vesela je bila srčnega sprejema v Ljubljani in se je mestnemu županu zahvalila za ljubeznive dokaze zvestobe in ljubezni.

V trajnem, veselem in častnem spominu ostaneta v zgodovini Ljubljane ta dneva, ko je cesarica Zita liki angel iz nebes osrečevala njene prebivalce s svojo navzočnostjo... Dal mili Bog kmalu cesarici in njej zvesto vdanemu slovenskemu narodu lepših, srečnejših in mirnih dni!

Državni zbor.

Nič še ne vemo, kako bo kaj z našim državnim zborom. Vlada nima v zbornici zanesljive večine in nemški poslanci so nezadovoljni, ker ne gre vse tako, kakor so si sami načrtali in zasnovali po svojih listih, ker tako tudi iti ne more v državi, kjer imajo nenemški narodi večino ne samo v državnem zboru, ampak tudi na bojiščih in povsod, kjer je treba žrtve prinašati za domovino. — Čehom in Jugoslovanom, ki so podali takoj v prvi seji svoje izjave, očitajo nemški poslanci, da so premalo skromni, da so precej pokazali svoje kremplje. Z vidnim veseljem proti njim hujskajo Mažare. Počasi se bodo pa že morali z vlado vred sprijazniti s to mislijo, da v Avstriji ne sme biti državljanov prve in druge vrste, kadar gre za pravice, kakor jih ni tam, kjer gre za dolžnosti, posebno pri vojnih dajatvah in na bojiščih. Upamo, da se cesarju posreči napraviti red in mir med vsemi avstrijskimi narodi.

Bojišča.

Najhujši boji so zadnji teden precej ponehali. Lah je vsled silnih izgub — listi pišejo, da so Lah v deseti ofenzivi izgubili 180.000 mož — prenehal s splošnimi napadi; na posameznih krajih pa so še razne praske. Zadnje dni so naši ujeli zopet več tisoč Lahov, tako da je sedaj pri deseti ofenzivi že blizu 16.000 vojnih ujetnikov. — Govorijo pa, da bo Lah še poskusil; glavni napad bo sedaj veljal Gr-

„Zadnji poziv“. (Risal Fr. Defregger.)

to storim, jaz, jaz!... Ali mi moreš to odpustiti? Praviš, da... ker življenja še ne poznaš. Toda če bi ga poznal kakor jaz, ali če bi ti tam v večnosti angel visoko iz oblakov pokazal celo krasno življenje, ki bi ga bil še pred seboj imel, o potem ne boš še tam, kjer sicer vsa grenkost preneha, klel kljub sladkim angelcem in presladki Madonni,² ki tega slišati ne more, preklinjal na vse veke...«

»Oče!« je Poz'do grenko vmes posegel.

»O, da sem bil drugačen,« je iz Sesta nevzdržljivo naprej vrelo in žeja po življenju ga je vnovič obmamila za njegove lastne sive lase, »resnično, ne umrla bi jutri in še petdeset let ne. Sedaj bi ležala

¹ O preljubi oče!

² Sinek moj!

³ Naša Gospa, Mati božja.

je cesar dejal, ta odlika ne velja le generalu, marveč vsem vojakom, ki tako uspešno branijo na južnih mejah našo domovino.

Cesarica pa je ostala za dva dni v Ljubljani. Prva pot v Ljubljani jo je vodila v stolno cerkev, kjer je bila pri sveti maši in je med mašo pristopila tudi k svetemu obhajilu. Bilo je veliko ljudi takrat v cerkvi, kjer je ljubljanski knezoškof posvečeval bogoslovce. Verniki, tedaj v cerkvi navzoči, ne morejo prehvaliti cesarice, kako je ves čas pobožno molila, kako ponižno je pristopila k mizi Gospodovi in kako iskrena in dolga je bila njena zahvala po svetem obhajilu. Preprosto napravljena, brez vsakega lišpa si je takoj osvojila srca vseh navzočih, ki se niso mogli premagati, da so jo že v cerkvi glasno pozdravljali pri njenem odhodu iz cerkve.

madi, ki mu brani naprej na potu proti Trstu.

Na francosko-nemškem bojišču že mesec dni ni več skupnih, v veliki meri izvedenih napadov. Tudi tam, pravijo, da se pripravljajo za nove skupne napade, čakajo pa samo, da prično z ofenzivo na vseh bojiščih. — O Rusih pišejo časniki, da kmalu nastopijo z ofenzivo, tudi Rumuni so se zopet oglasili in Sarrail v Macedoniji še sedaj ni prepričan, da nikamor ne more. — Amerika se pripravlja, Japonci grozijo Rusom, da ne smejo skleniti posebnega miru, tako da v bližnjem času še ni pričakovati miru, dasi naš cesar vsako priliko porabi v ta namen. —

Zadnja poročila s Krasa poročajo o lepem uspehu naših armad. — Južno od Jamelj, med Tržičem in Grmado, so osvojile naše čete velik del ozemlja v jarkih, ki so se jih pred 14 dnevi sovražniki polastili. Zaman je vodil sovražnik na bojišče vedno nove čete peš in z avtomobili. Noč in dan so se borili, a vendar so naši pešci ostali zmagovalci na vsej črti, ker so sovražnika povsod vrgli. Ujeli so v tej borbi 171 častnikov in 10.000 mož, tako da je število vseh ujetih Lahov pri deseti ofenzivi 26.000. S tem uspehom so naši Lahom precej zmedli račune glede napredovanja na potu v Trst.

Razno.

Cepljenje legarja in kolere.

(Prof. dr. Ballauf.)

Prvi je cepil za kolero Ferran v Barceloni v letih 1885 — 1887. Nekaj pozneje je cepil za kolero Hapkin v Indiji. Oba sta cepila na isti način, po Pasteurjevi metodi z živimi kulturami. Profesor Pfeifer je zasledil obrambna telesca v krvi morskih prešičev, ki so bili cepljeni z zamorjenimi kulturami kolernih vibrijonov ali legarjevih bacilov — enako kakor se naredi taka telesca v krvi človeka, ki je prebolel eno teh bolezni. Na tej podlagi je bilo osnovano cepljenje za posebne slučaje, kakor na pr. če stoji vojaške čete v ozemlju in kraju, ki je okužen po taki bolezni. Način cepljenja je izdelal Kolle, preizkušal je tudi delovanje obrambnih telesc.

Cepivo za kolero se dobiva na način, da odplaknejo s prekuhano raztopino morske soli na agarju bohotno rastoče kulture kolernih vibrijonov, katere zamore potem s počasnim segrevanjem do 56° C, in razredčijo nato po potrebi z 0.5% karbolno raztopino na slani vodi. To cepilo se gotovo ne pokvari, če se tudi temperatura spreminja, in se drži več mesecev, oziroma celo leto. Cepivo, ki ga oddaja dunajski zavod za bakterijologijo, vsebuje v kubičnem centimetru približno 500 milijonov zametkov. Za enkratni vcep zadostuje kubični centimeter, cepljenje pa se mora na vsak način ponoviti, in to po šestih ali petih dneh, v slučaju potrebe tudi tretjič. Pri cepljenju je treba upoštevati vse, kar zahteva previdnost, cepi se navadno na naročju pod ramo ali na prsni. Posledica cepljenja so lahke bolečine na mestu cepljenja, otok, rpepeča koža; pri posameznih nastopi tudi vročina, bolečine v glavi in podobne stvari.

Cepljenje v varstvo, da se ne dobi bolezni, so uvedli v poslednjih letih na Japonskem, v Indiji, na Ruskem, na Javi in na Balkanu v vojnih letih 1912 — 13. Uspeh je bil povsod ugoden. Obolelo je manj cepljenih kakor necepljenih in od obolelih je ozdravilo več cepljenih kakor necepljenih.

To dokazuje, da ne nudi cepljenje absolutne varnosti napram obolenju, ampak da se je treba držati vkljub cepljenju vsega, kar nas varuje bolezni. Vendar zmanjšuje cepljenje nevarnost nalezbe in moč bolezni. Čas imunite je odvisen brzkone od množine in kvalitete cepiva, odvisen pa je tudi od individualnosti cepljenega. Kolle in Aaser sta zasledila obrambna telesca v krvnem serumu cepljenih, ko je bilo že preteklo leto po cepljenju, Barujkin jih je pogrešal že sedmi mesec po cepljenju.

Pfeifer in Kolle sta začela s cepljenjem za legar l. 1896. v Nemčiji. Na Angleškem sta uvajala to cepljenje Wright in Semple (1897). Praktično so uvedli cepljenje za legar pri angleških četah v Indiji in v Južni Afriki, pri nemških kolonijalnih četah, pri francoski kolonijalni armadi v Maroku, pri armadi Združenih držav, pri kateri je cepljenje za legar zapovedano.

Cepilo za legar sestoji kakor ono za kolero iz odplaknjenih agarnih kultur legar-

Na legarjev serum reagira kri precej močnejše nego na koleren. Cepljeno mesto se razboli, zateče, se zarepi pri nekaterih in zagnoji, vročina raste in pada, pri 10 — 25% cepljenih se poviša telesna toplota na 39° C, višja stopinja toplote se je dognala le v posameznih slučajih. Pri tem preletava cepljene mraz, jih glava boli in napadajo jih slabosti. Cepljeni tožijo pogostoma, da so trudni in ubiti. Pa vse to mine navadno v dveh dneh, le v posameznih slučajih, posebno pri osebah, ki so že bolj v letih, traja reakcija več dni.

Osebe, ki štejejo več kakor 60 let, take, ki boleha na srcu ali ki imajo vročico ali mrzlico, niso sposobne za cepljenje legarja.

Na vsak način je treba dvakratnega vcepa, in to v presledku šestih ali desetih dni. Za osebe, ki so jako občutljive, kakor ženske in otroci, ki štejejo več kakor 6 let, je treba razdeliti cepljenje na tri presledke: 0.5, 1.0, 1.5 kubikcentimetra v presledku petih ali šestih dni; za otroke, ki niso še 6 let stari, pa

Skrb za ranjence. Slika nam kaže, s kako raznovrstnimi pripomočki zdravijo v sedanjih vojnah ranjence, ter jih tako zopet mnogo usposobijo za njihov prvotni poklic. — 1. Obloženje trdega povoja v stegnjenem stanju pri hrbteničnih in drugih kostnosklepčnih poškodbah; 2. gibalne vaje prstov; 3. oživljanje mišic potom elektrike; 4. pregibanje zapetja; 5. ojačanje prstov s potezanjem.

jevih bacilov, katere zamore s segrevanjem. Stopinja toplote, ki je potrebna za to, je po Kolleju 60° Celzija, po Russelu 56°, 53° po Lishmanu. Vincent jih je zamoril z eterjem. Od serotherapevtičnega zavoda na Dunaju dobljeno cepilo vsebuje pri toploti 52° — 55° Celzija zamorjene legarjeve kulture razne proveniencie z dodatkom 0.5% karbola. Za prvi vcep se jemlje 1 kubični centimeter, za drugi pa 2 kubična centimetra.

dva vcepa po 0.5 in 1 kubikcentimeter. Statistika dokazuje, da znaša obolenje cepljenih v primeri z necepljenimi ravno tretjino in da umrje od cepljenih v primeri z necepljenimi samo šestina. Imuniteta, pridobljena potom cepljenja, traja eno leto, po mnenju Wrighta celo tri leta. Cepljenje velikih množic zahteva, da pazi zdravnik posebno strogo na snago svojega

orodja; kožo je treba umiti z bencinom in kraj cepljenja je treba pomočiti z jodovo tinkturo. Po vcepitvi legarja je vojak dva dni nezmožen za naporno delo in za straženje, po vcepitvi kolere je samo en dan počitka dovolj.

Poizkuse s cepljenjem sta delala Mečnikov na veliki opici in Waserman na belih miših.

Modrijani.

Mečnikovi poizkusi niso dali enotnih zanesljivih rezultatov. Waserman je prišel tudi do sklepa, da zmanjša cepljenje razpoloženje krvi za nalezbo legarja in kolere, da pa ne prepreči popolnoma možnost nalezbe, ako se cepljeni ne varuje nevarnosti. Zmanjša se pač moč bolezni in nevarnosti. Waserman se je držal pri svojih poizkusih dejstva, da niso bele miši podvržene nalezbi legarja po okuženju v črevih in da zamori njih kri legarjeve bacile. Bilo je jasno, da je odvisna odporna moč črevesne sluznice od množin baktericid v mišji krvi. (Baktericidi so snov v krvi, ki zamori bakterije.) Wasermanovo mnenje o tem so potrdili preizkusi. Posledica tega, da je vbrizgal mišim pod kožo vodenih raztopin in kemičnih snovi iz života bacilov, je bila, da je postala črevesna sluznica dostopna bacilom. Teža se je prepričal Waserman, ko je razdel miši, katerim je vcepil na ta način bolezen, potem ko jih je pustil poprej stradati. Torej če naredi zmanjšanje odpornih teles v krvi črevo zmožno za obolenje, mora vplivati pomnoženje istih teles ravno narobe. In to je namen cepljenja. Ker prinaša vsako zmanjšanje teh odpornih teles novo nevarnost obolenja, se mora tudi cepljeni ravnati po predpisih zdravjeslovja.

Mi ne moremo polno dihati, ako so prsa vsled prehlada, bolečin ali slabosti izgubila prosto gibčnost. Prsa se morajo pri vsakem dihu dvigniti lahko in prosto, da se zamorejo pljuča brez truda popolnoma napolniti s svežim zrakom. Ravnotako lahko morajo prsa pri izdihu pasti, da se porabljeni zrak lahko popolnoma zopet iz pljuč iztisne. Ako se to vdihavanje in izdihavanje ne vrši gladko, tedaj priporočamo za okrepitev otiranje prs in hrbta s Fellerjevim oživljajočim in bolečine lajšajočim rastlinskim esenčnim fluidom z znamko »Elza-fluid«. To izvršno domače zdravilo hvali več kot 100.000 zahvalnic. — 12 steklenic stane na vse strani franko 7 kron 32 vinarjev, edino pristno od lekarnarja E. V. Fellerja, Stubica, Elzatrž 331 (Hrvatska). Če pa ovira dihanje prenapolnjenost želodca ali debelost, tedaj se obenem naroči Fellerjeve lagodno odvajajoče rabarbarske kroglice z znamko »Elza-kroglice«. 6 škatlic franko 5 K 57 vin., katere se v vseh indispozicijah želodca izvršno obnesejo. Pri

Odkod beseda »sterling«?

V srednjem veku je bila Angleška, ki hoče obvladati ves svet, še negodno dete v trgovini in obrti. Bila je tedaj pod nekakim varuštvom mogočnega trgovskega društva »Hanza«, ki je štelu med svoje ude najvažnejša mesta severne in srednje Nemčije in

cev, tri oterače, tri kuhinjske oterače in dve cunji za prah. Ta odredba ne zadene onih, ki imajo omare in škrinje polne platna, zadene pa gospodinjstvo srednjih slojev, katere perilo se je razcefralo v treh letih in si ne more in ne sme zdaj nabaviti, kolikor ji je treba. Ako ima še kaj doma, si ne sme kupiti nič novega. Krpa naj in šiva, dokler drži še kaj vkup. Perice obdrže perilo po par tednov ali ga pa sploh ne prinesejo več nazaj. Tako na Nemškem kakor pri nas ni raztrgano perilo več nič nenavadnega. Vojno m'lo razdira tkanino, sukanec je pa tako drag, da se šivanje dostikrat ne izplača. Kdor le more, naj pere doma, ker se obvaruje perilo. Je seveda mučno delo za gospodinjstvo, ki ga niso vajene, perico na dom pa je težko dobiti in stane s hrano in dnino tudi precej. Ali kjer sili potreba, je treba samo malo dobre volje, pa gre vse. Je zelo mogoče, da dobimo tudi pri nas še enako odredbo kakor na Nemškem, in četudi ne, že draginja perila nas sili, da varujemo kolikor mogoče to dragocenost.

Zmes.

Vojak za dopust. Dragonec Janko po osmih dneh zopet prosi za dopust. — »Kakšen vzrok pa navaja?« — »On bi se rad s svojo ženo malo pogovoril, katere na zadnjem dopustu skoro ni videl, ker je vedno izven doma čakala na premog in na krompir.«

Razširjajte naš list.

Kdor svojih kurjih oces ne odpravi, napravi si vsako pot za trpljenje in slabi z bolečino tudi vse truplo.

Odprava kurjih oces brez bolečin

je za vsakega prizadetega res blagodejna. Ne more se dovolj nujno svariti pred rezanjem kurjih oces. Lahko se pregloboko vreže, ne da se to opazi, na nogo pride vedno prah in umazanost, ta vsili v rano in nešteto s smrtjo končanih zastrupljenj krvi je tako nastalo. Kurja očesa se dajo brez noža lahko, sigurno in hitro odpraviti s Fellerjevim turistovskim obližem z znamko »Elza« (obliž zoper kurja očesa, cena 1 krono, v škatlah 2 kroni) ali s Fellerjevo turistovsko tinkturo z znamko »Elza« (tekoča tinktura zoper kurja očesa, cena 2 kroni). Zavojnina in poštnina stane 2 kroni 30 vin. več. Tisočero turistov, orožnikov, pismonoš, vojakov, kmetovalcev in dam, ki nosijo ozke čevlje, kakor tudi vseh, ki so je rabili, priporočajo to sredstvo kot najhitreje in sigurno učinkujoče za radikalno odpravo kurjih oces. Medtem ko večina sredstev zoper kurja očesa, tako tudi rezanje, piljenje itd. samo zgornji del kurjih oces odpravi, jedro pa pustijo, tako da kurja očesa hitro zopet narastejo, odpravljena preje imenovana preparata kurja očesa temeljito z jedrom. Naroči se oba preparata, kakor tudi prašek zoper pot in potenje nog (cena 1 krona, pri E. V. Feller, lekarnar, Stubica, Elzatrž št. 331 (Hrvatsko).

Tiska in izdaja Katoliška tiskarna, Ljubljana.
Odgovorni urednik JOSIP KLOVAR.

je družilo v isto vez trgovska mesta od Brüggena do Novgoroda in od Bergena do Wysbija. Angleži so imenovali Hanzeate »Easterlinge«, to je trgovce iz vzhoda. Angleška trgovina je bila tako odvisna od Hanzeatov, da je bil njih denar po Angležkem tako zelo v prometu, da so jeli Angleži nazivati denar splošno sterling. Torej je bil funt sterlingov toliko kakor funt denarja Eesterlingov (trgovcev iz vzhoda). V starih časih je bila navada, da so računili denar na funte in libre, stari zapisniki navajajo funte belega ali črnega denarja, pravljice in pregovor govore o mernikih zlata; kjer gre za skrite zaklade, je bilo po cele sode tega zaželjenega blaga. Tuintam pripovedujejo o hišah, kjer so prali svoje plesnive tolarje in jih sušili na solncu.

Odredba glede oblek.

Na Nemškem je izšla odredba, ki dovoljuje ženskemu spolu, da si nabavi za letošnje leto dve novi bluzi, dve obleki za delavnik in eno za praznik. To še ni prehudo. Trd pa je ukaz, ki prepoveduje, da bi si kupila ženska več kakor štiri pare nogavic, štiri srajce za čez dan in tri za ponoči, tri pare spodnjih hlač in tri spodnja krila, šest rob-

tež priliki bi radi spomnili na izvršno sredstvo proti različnemu mrčesu, t. j. namreč mrčesni prah z znamko »Elza« v velikih dozah. 1 doza stane 1 K 50 vin.

	<p>Framydol je sredstvo, ki pomalaja rast las tako, da rdeči, svetli in osiveli lasje ter brada dobijo trajno temno barvo. — 1 steklenica s poštnino K 2'70.</p>	
	<p>Rydgel je rožna voda, ki naredi blede lica nežno rdeča. Učinkuje čudovito. — 1 steklenica s poštn. K 2'45 (povzetej 35 vin. več.)</p>	
<p>Narocja se pri: IVAN GROLICH, drogerija pri angelu, BRNO št. 365, Moravsko.</p>		